

Utvikling

Det har vært varmt vær noen dager på Østlandet, men kaldere luft meldes i neste uke. Det skjer mye i ribesplantene om dagen og de tidlige sortene er kommet godt i gang mange steder. På seine lokaliteter i Innlandet er det så vidt knoppbryting i tidlige sorter denne uka. Det er ikke nedbør i sikte, så behov for vanning på tørkeutsatt jord må vurderes når vi går inn i mai måned dersom det ikke er kommet nedbør til da. Dette må vurderes ut fra jordart og lokale forhold. Nyplantinger med svakt rotsystem er mer utsatt for tørke enn godt etablerte plantinger der rotsystemet stikker djupt.

Utviklingen varierer mye med sted og sort. Solbærsorten Ben Tron, som er en tidlig sort, har allerede mye grønt (stadium B1-C1, s 46 i plantevernheftet), mens Narve Viking som er en sein sort, er på knoppbrytingsstadiet. Flere stikkelsbærsorter har nådd utvikling tilsvarende stadium B1-C3 for solbær, og rips har også en del grønt i knoppene.

*Til venstre over: Solbærsorten Ben Tron 8. april i Sylling i økologisk felt.
Foto: Ingrid Rimeslått Østensen.*

Over til høyre: Solbær, Ben Tron 20. april på Nes i Ringsaker (Innlandet). Foto: Jørn Haslestad.

Bilde til høyre: Stikkelsbærsorten Xenia bryter fint på Nes i Ringsaker 20. april. Når bladene snart folder seg ut vil de være eksponert for mjøldogginfeksjon. Dette kan forebygges ved enten svovelsprøyting og/eller overrisling av vann. Foto: Jørn Haslestad.

Arbeid i felt

Espalierfeltene må skjæres ferdig. Flerårig ugras bør fjernes så raskt de kommer i vekst; best å ta ugraset før det vokser til. Mypexdekke må kostes for jordsøl og rusk og rask, ellers vil det snart etablere seg ugras på dekket. Skade på stolper og støttesystem rettes opp. Gjødsele spres så snart det er kjørbart i feltene. Solbærfelt må sjekkes for solbærgallmidd. Bekjempelse av mjøldogg må starte opp så snart det er noe grønt i knoppene (utsatte sorter). Se nyhetsbrev nr. 1 for beskjæring, forebyggende tiltak og planting.

Gjødsling

Gjødsling i henhold til gjødselplan. Husdyrgjødsel kan spres langs raden, eller godkjent gjødsel som Marihøne Pluss 8 - 4 - 5 eller Grønn 8 kan benyttes. På Mypexdekke må gjødsla legges ut før nedbør for at den skal løse seg og bli tilgjengelig for plantene. Det må ikke legges gjødsel konsentrert i plantehullet. Legges gjødsla i plantehullet, må det brukes små mengder og det må være mulighet til å spre gjødsla under duken (håndspredning på små arealer). Også i økologisk dyrking må det lages en gjødselplan før vekstsesongen som tilsier hva behovet i de ulike vekstene er. Norsk Landbruksrådgiving lager gjødselplaner som tilfredsstillende kravene til godkjent plan.

Plantevern

Ugras

Ugras er en viktig skadegjører i økologisk ribes. Da en ikke kan nytte kjemiske plantevernmidler mot ugras må en tyne ugraset mekanisk eller ved bruk av et jorddekke. Dette kan gjøres ved enten å bruke et jorddekke som mypexduk, nedbrytbar plast, vanlig plast eller et helorganisk dekke av kompost eller blanding av kompost og husdyrgjødsel.

Kveke er en viktig ugrasart og kan svekke vekstevnen til ribesartene betydelig dersom denne får vokse uhemmet. Kveka starter også tidlig om våren og kan fort få et overtak når den har kommet godt i gang før ribesvekstene har særlig utviklet bladverk på greinene. Foto: Jørn Haslestad.

Foto over viser samme solbærbusk av Ben Tron før og etter tilførsel av en blanding av kompost og husdyrgjødsel nå i april. Kompostblandingen sørger for både næringstilførsel, dekke mot ugrasoppslag og redusert fordamping av råme fra jorda. Solbær og rips tåler godt å få dekket til de nederste delene av greinene av kompost. Foto: Jørn Haslestad.

Mjøldogg

Bilder fra venstre: Begynnende bladutvikling i stikkelsbær, mjøldogg på blad og på stikkelsbærkart. Foto: Sigrid Mogan.

Tidlig bekjempelse med Thiovit (4-600 gram pr dekar), gjentas med 10-14 dagers mellomrom. Temperaturen bør være over 12 grader. Det er fare for svikade av Thiovit i noen sorter. I motsetning til andre soppsjukdommer angriper mjøldogg mest i varmt og tørt vær.

Utsatte sorter: Rips: Junifere og Haronia. Stikkelsbær: Tatjana, Xenia m.fl. Solbær: Ben Nevis.

Sorter som ikke er spesielt utsatt for mjøldogg kan få angrep dersom de står nær mjøldoggsvake sorter. Ved stort smittepress i feltet, må mjøldoggbekjempelsen følges nøye opp da dette kan sette hele planteveksten i fare og avlingen går tapt..

Bladfall- og bladflekkssopp

Til venstre: Bærbuskbladfallsopp, til høyre bærbuskbladflekkssopp i solbær. Foto: Sigrid Mogan.

Bekjempelse fra blomsterstand synlig/ drueklase (stadium D). Sprøyting med Nordox (50-100 g pr daa) i forkant av nedbør da Nordox kun har forebyggende effekt mot sjukdommen. Avhengig av smittepress i feltet og nedbør er det aktuelt med 2-4 sprøytinger før og rundt blomstring med 7-10 dagers mellomrom avhengig av veksthastighet og smitteforhold (fuktighetsforhold). I henhold til etikett kan Nordox brukes før blomstring, etter blomstring med større væskemengde. Svake doser, 50 g

eller mindre pr daa, har god virkning. Alle ribesartene kan angripes av bladfall- og bladfleksopp, men det er stor forskjell mellom sortene hvor mottakelige de er.

Solbærgallmidd

Sjekk solbærfeltene for solbærgallmidd hvis det ikke allerede er gjort. Knoppene svulmer opp til ertestørrelse. Inne i knoppene lever tusener av små midder. Rundt blomstring går middene ut av knoppene og oppsøker neste års knopper. Etter blomstring tørker knoppene inn og faller av. Solbærgallmidd kan ha med seg nesletoppvirus som kan gi sterile blomster. Avlinga blir sterkt redusert av solbærgallmidd siden det ikke blir bær i angrepne knopper. Fjern og brenn angrepne greiner eller planter. Ved sterke angrep må feltet slås ned. Bekjempelse med Thiovit Jet 2 ganger før og 1 gang rett etter blomstring. Det må være varmt i været og vekstutviklingen må ha kommet godt i gang før sprøyting er aktuelt. Undersøk med rådgiver for råd om behandling ved mistanke om solbærgallmidd.

Knopper med solbærgallmidd er oppsvulmet og er godt synlige da de ikke vil bryte og åpne seg når friske knopper bryter om våren. Foto: Jørn Haslestad.

Jordrotte

I mange felt er det jordrotte, godt synlig med hull i jorda, jordhauger på overflaten og ganger under jordoverflata. Jordrotte kan gnage på røttene og ødelegge plantene. Bruk feller nå på våren før nye generasjoner kommer. Det finnes ulike feller i handelen. Alle ribesartene er utsatt for gnagere.

Jordhauger og ganger er tydelig tegn på at jordrotte er tilstedes i feltet. Foto Sigrid Mogan.